

кваліфікації, презентації збірок власних творів і аранжувань стали невід'ємною частиною нашого життя. Викладачі мають змогу бути членами журі різноманітних дистанційних конкурсів і фестивалів. Музиканти мають нагоду проводити онлайн-концерти, стріми, волонтерські благодійні заходи зі зборами коштів на підтримку ЗСУ, переселенців, задля відновлення навчальних закладів постраждалих регіонів.

О. Рябінін

**ЗНАЧЕННЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА
В ЗМІНІ РЕПЕРТУАРНОЇ ПАРАДИГМИ УКРАЇНСЬКИХ ЕСТРАДНИХ СПІВАКІВ
ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ**

O. Riabinin

**THE SIGNIFICANCE OF THE CONCERTMASTER'S CREATIVE ACTIVITY
IN CHANGING THE REPERTOIRE PARADIGM OF UKRAINIAN POP SINGERS
DURING THE RUSSIAN AGGRESSION**

Збройна агресія північного сусіда України, що триває вже десятий рік, і, особливо, її повномасштабна фаза, розпочата 24 лютого 2022 р., яка принесла із собою руйнацію усього попереднього устрою життя українського суспільства, економічне знекровлення, загибель не лише багатьох десятків тисяч військових, а й безлічі цивільних громадян, незворотну втрату значної частини українського культурного надбання, зумовила швидку переорієнтацію творчих уподобань переважної більшості українських митців у різних сферах, зокрема музикантів, потужно стимулювала виконання і створення нових яскраво означених національних зразків. Ще зовсім нещодавно вельми популярні серед багатьох прошарків українського суспільства радянські, російські і, навіть, українські російськомовні музичні зразки — так само як і літературні, кінематографічні тощо — стали сьогодні неприйнятними для виконання і прослуховування чи то перегляду, як з політичних, культурних, так і з суто морально-етичних міркувань.

Отже, нині перед українськими митцями, зокрема композиторами, музикантами-співаками і, нерідко, концертмейстерами, які працюють з ними, поставили чотири основні нагальні завдання.

Перше стосується пропаганди кращих українських музичних зразків минулого на кшталт пісень П. Майбороди («Пісня про рушник», «Моя стежина»), В. Івасюка («Водограй», «Червона рута», «Я піду в далекі гори»), О. Білаша («Два кольори», «Ясени»), Д. Поклада («Дикі гуси»), І. Шамо («Києве мій»), М. Мозгового («Минає день, минає ніч») та ін., які вже давно стали вітчизняною пісенною класикою.

Друге полягає у створенні високоякісних у музичному і змістовному сенсі національно яскраво означених нових пісенних опусів.

Третє базується на творчому переосмисленні значення багатющого вітчизняного музично-фольклорного надбання й інтерпретації таких нестаріючих зразків за умов нашого героїчного сьогодення з використанням інноваційних засобів їх трактування й виконання.

Нарешті, четвертим завданням є органічне використання народнопісенних і народно-інструментальних джерел для створення новітніх яскравих зразків у суто академічній сфері музичного мистецтва, зокрема вокально-хорових, оперних творів тощо.

Перші три із чотирьох завдань у виконавській сфері безпосередньо стосуються сучасних естрадних співаків та їхніх помічників і партнерів по виступах — концертмейстерів.

Для першого із завдань головною проблемою постає придання пісенним шедеврам, давно відомим усім українцям, нового сучасного звучання, адже популяризації вони не потребують. І в цій справі неможливо недооцінювати роль концертмейстера, який пошуком сучасних ритмічних або гармонійних структур, колористичних фарб може і має надати таким пісням «нового дихання», а вокалістам — допомогти розкрити глибинний сенс кожної з таких пісень.

Аналізуючи друге завдання, зазначимо, що лише харківськими рок-музикантами за останній рік створені десятки, якщо не сотні, потужних композицій, зокрема пісень патріотичного, ліричного, епічного змісту, що суголосно з митцями інших професій і регіонів України віддзеркалюють думки і сподівання громадян нашої держави, яка бореться й перемагає потужного і підступного ворога. Яскравими прикладами цього творчого процесу є постійні презентації аудіоверсій і відеокліпів такими відомими в місті і далеко за його межами колективами і водночас потужними волонтерами, як «Жадан і Собаки», «Dud'More», «Папа Карло», «The BeatChess» та ін. Принаймні вже дві пісні гурту «Папа Карло», створені в останній воєнний рік — «Харків Залізобетон» і «Надія», — є своєрідним гімном харківського спротиву та віри в Перемогу. Використання в навчальному й концертному репертуарі співаків естрадного фаху подібних новітніх зразків є, з одного боку, справою їхньої честі і демонстрацією громадянської патріотичної позиції, а з іншого — надає змогу долучитися до музичного спротиву окупантам, який є потужним доповненням до військового, адже численні виступи вокально-інструментальних колективів в Україні, зокрема у прифронтовому Харкові, їхня гастролейна діяльність не лише свідчать про незламність духу українців, а й надають змогу зібрані під час таких виступів перед найрізноманітнішою аудиторією гроші спрямовувати на допомогу підрозділам ЗСУ, Національній Гвардії, Територіальній оборони, ДСНС, військовим шпиталям, тимчасово переміщеним особам, іншим категоріям населення України, які потребують допомоги за сьогодишніх критичних умов життя. Допомогти у цій важливій і корисній справі — підібрати музику (адже практично всі такі зразки існують виключно в аудіо- або відеоверсіях), зробити відповідне аранжування таких пісень, виступити разом зі співаками в концертах — є відповідальними завданнями концертмейстерів.

Третє завдання полягає у вдалому і яскравому в художньому сенсі наданні «другого життя» яскравим фольклорним зразкам за нинішніх умов. Це стосується, насамперед, переосмислення й подальшого виконання та записів відомих і напівзабутих народних пісень. Так, виконана на самому початку повномасштабної російської агресії відомим українським музикантом, вокалістом відомого фанк-гурту «Бумбокс» Андрієм Хливнюком майже одразу після його вступу до складу підрозділу Територіальної оборони Києва народна пісня «Ой, у лузі червона калина» не лише отримала нове життя, а й за лічені дні після оприлюднення в Інтернеті цього запису стала, за швидкістю її розповсюдження і кількістю її переспівів — як багатьма відомими музикантами, так і українською малечею, за визначенням української Вікіпедії, вірусною. Південноафриканський музикант Девід Скотт (також відомий як The Kiffness за однойменною назвою заснованого ним гурту) зробив ремікс на цю пісню у виконанні Хливнюка, збір від якого перерахував на потреби ЗСУ, а всесвітньо

відомий рок-гурт “Pink Floyd” записав на основі цієї ж пісні сингл “Hey, Hey, Rise Up!”, на якому вокальну партію виконав той саме Андрій Хливнюк. Нині «Ой, у лузі червона калина» в багатьох країнах світу асоціюється зі збройним спротивом нашої країни, а в самій Україні стала виконувати функцію своєрідного воєнного гімну. Процес «осучаснення» естрадними і рок-співаками подібних фольклорних зразків також багато в чому може і має залежати від співпраці з концертмейстерами (якщо, скажімо, версія рок-пісні виконується естрадним співаком-солістом у супроводі фортепіано чи баяна або інструментального ансамблю, який виступає в ролі «колективного концертмейстера»): смаку, делікатності в опрацюванні подібних джерел, манер подачі інструментального супроводу тощо.

Отже, талановитий, професійний та свідомий концертмейстер має стати, разом з естрадним співаком, співтворцем новітніх музичних традицій України, яка сьогодні в смертельному протистоянні ворогові переконливо доводить не тільки своє право на існування на світовій мапі як незалежної європейської країни, але й наявність потужних самодостатніх музичних культурних традицій та інновацій, значущих на рівні світового музичного мистецтва.

М. Трянов

ГІТАРНИЙ АНСАМБЛЬ У ТВОРЧОСТІ РІЧАРДА КЕМЕРОНА-ВУЛЬФА

М. Trianov

GUITAR ENSEMBLE IN THE WORKS OF RICHARD CAMERON-WOLFE

Композитор та піаніст Річард Кемерон-Вульф народився у Клівленді (штат Огайо, США), музичну освіту отримав у Коледжі Оберлін та Університеті Індіани. Його викладачами з фортепіано були Джозеф Батіста й Менахем Преслер. Композицію опановував під керівництвом Бернарда Хейдена, Яніса Ксенакіса та Джона Ітона.

Викладацьку діяльність Річард Кемерон-Вульф розпочав в університеті Індіани. Працював у Редфордському коледжі та університеті Вісконсін-Мілуокі. У 1978 р. переїхав до Нью-Йорку, де 24 роки пропрацював викладачем теорії, історії музики та композиції у Пьюрчейз Коледж. У той час магістральною лінією творчості Р. Кемерона-Вульфа була музика до хореографічних постанов. Композитор співпрацював із відомими танцювальними колективами Хосе Аркадіо Лемона та Мерса Каннінгема.

З 2002 р. Річард Кемерон-Вульф припиняє викладацьку діяльність, переїздить до гірського регіону в північній частині штату Нью-Мехіко (м. Таос) і цілковито присвячує себе написанню музики та фортепіанному виконавству.

Р. Кемерон-Вульф зробив великий внесок у розвиток жанру мікро-опери — короткого театрального твору тривалістю від 5 до 15 хвилин, що містить усі оперні атрибути: лібрето, костюми та декорації, сценічне дійство та вокальне виконання одного або декількох солістів. Саме з жанром мікро-опери пов'язане звернення Р. Кемерона-Вульфа до гітари як музичного інструменту. Мікро-опера “Heretic” для гітариста соло була написана у 1994 р., але, зважаючи на специфічність завдання (одночасне виконання технічно складної інструментальної та вокальної партій), прем'єра опери відбулась тільки через 18 років після написання. Учасник Харківського гітарного квартету Сергій Горкуша вперше виконав мікро-оперу